

Loški muzej ob 60-letnici Muzejskega društva

V dosedanjih letnikih našega domoznanskega zbornika je o razvoju Loškega muzeja bilo napisanih že 12 prispevkov, o delu v muzeju je bilo zapisanih 28 poročil, na 19 občnih zborih pa so dosednji ravnatelji poročali o tekočem delu v posameznih obdobjih. Ker kmalu tudi sam Loški muzej slavi šestdeseti rojstni dan (leta 1999), bomo v muzeju izdali poseben jubilejni zbornik o delu in razvoju, zato ne nameravam ponavljati že znanih podatkov. Bolj pomembno je, kaj pomeni Loški muzej danes.

Loški muzej je splošni muzej, kar pomeni, da predstavlja različne strokovne zbirke - zgodovinsko, kulturnozgodovinsko, umetnostno, etnološko, prirodoslovno in arheološko. Prostorsko se omejuje na ozemlje nekdanjega loškega gospostva pod oblastjo škofov iz bavarskega Freisinga, kar pokriva danes ozemlje občin Škofja Loka, Železniki, Žiri in Gorenja vas-Poljane. Te zbirke so še vedno najbolj pomembna turistična zanimivost Škofje Loke. V letu 1997 si je zbirke ogledalo 33.400 obiskovalcev, od tega približno 2500 tujcev. Število narašča iz leta v leto tudi zaradi zelo zanimivih pedagoških programov v novi pedagoški sobi in pomembnih likovnih razstav v Galeriji in tematskih v Okroglem stolpu.

Vseh prostorov za stalne zbirke je 1224 m², za občasne razstave je 270 m², depojskih prostorov je 402 m², konservatorska delavnica obsega 30 m², pedagoški prostori 75 m², knjižnica 50 m², upravni prostori 60 m² in grajski vrt z muzejem na prostem 12308 m². Za stalne zbirke je v Loškem gradu namenjenih 22 prostorov.

V grajski kapeli, galeriji, okroglem stolpu, na dvorišču in na vrtu, se dogajajo tudi druge kulturne prireditve: občasne razstave, koncerti, Blaznikov večeri, videoprojekcije, gledališki nastopi itd., pa tudi sestanki Izvršnega odbora Muzejskega društva.

V našem muzeju je zaposlenih 10 delavcev: šest strokovnih delavcev (kustos zgodovinar, etnolog, arheolog, umetnostni zgodovinar, pedagog-bibliotekar in konservator), poleg njih pa so v upravi še računovodja, administrator, gospodar in čistilka. Razen teh so pri Loškem muzeju zaposleni še štirje delavci javnih del (dva čuvata slike v Miheličevi zbirki v mestni Kašči, dva pa stalne zbirke na gradu), devet študentov - vodičev pa opravlja vodniško službo po stalnih zbirkah.

Finančna sredstva nam za redno dejavnost namenja Ministrstvo za kulturo, za prenovo gradu pa poleg Ministrstva za kulturo še Občina Škofja Loka. Slednja je tudi naš ustanovitelj in lastnik gradu. Naj ob tem omenim, da je nekdanji lastnik, Uršulinski samostan v Škofji Loki, vložil zahtevo za vrnitev Loškega gradu samostanu. Kar 40% potrebnega denarja za delo in obnovo zbirk pa z lastnim delom, vstopninami in

najemninami zaslužimo sami. Vsak strokovni delavec skrbi za svoj oddelek po razvidu del in nalog. Arheologinja je v letošnjem letu odprla novo arheološko zbirko; etnologinja je obnovila klobučarsko in glavnikarsko zbirko; pedagoginja je vpeljala poleg rednih vodstev kar enajst programov v novi pedagoški sobi; galerist in umetnostni zgodovinar v Galeriji in Okroglem stolpu pripravlja razstave svetovnega, državnega in občinskega pomena. Zelo obiskane so tematske razstave v Okroglem stolpu, kjer predstavljamo predvsem predmete iz depojev Loškega muzeja, ki sicer niso na ogled obiskovalcem (n. pr. živali, minerali in drugo).

Obsežno delo opravljamo tudi pri zbiranju predmetov, fotografij in dokumentov na ozemlju nekdanjega loškega gospostva. Do leta 1997 je bilo v Loškem muzeju inventarizirano 18369 predmetov (od tega je stalno razstavljenih 2813 predmetov): 265 naravoslovnih, 1289 zgodovinskih, 1539 kulturnozgodovinskih, 4165 arheoloških, 235 numizmatičnih, 9779 etnoloških, 953 umetnostnih in 114 drugih. Mnogi so predstavljeni v zbornikih, revijah, časopisih ali na televiziji, saj smo v muzeju dostopni za različne medije.

Naša strokovna knjižnica je v letošnjem letu štela skoraj 19000 knjig, od tega preko 200 naslovov periodike in pet zbirk knjig, ki so kot celote zgodovinski dokumenti: knjižnica Oblak-Wolkensperg (263 enot), knjižnica Ivana Tavčarja (536 enot), nemška okupacijska knjižnica (527 enot), knjižnica narodnega heroja Maksa Krmelja-Matije (1572 enot) in verski tisk (527 enot).

Loški muzej ima tudi lastno konservatorsko delavnico, v kateri - predvsem za lastne potrebe - konserviramo in prenavljamo muzejske predmete, tako lesene kot kovinske.

Ob vsem tem ugledu in delu pa ima Loški muzej, poleg tradicionalnih finančnih, zlasti kadrovske težave. Za kvalitetnejše delo bi radi zaposlili še zgodovinarja za starejše obdobje (pravega naslednika dr. Blaznika ni!), knjižničarja, fotografa, risarja. Sodobni muzeji se posvečajo vedno bolj težkim dejavnostim, muzejskim prodajalnam z replikami muzejskih predmetov, muzeološko literaturo, katalogi in prospekti. Projekti za prenovo Loškega gradu se pripravljajo, sodelujemo z arhitekti in pripravljamo scenarije za prenovo stalnih zbirk.

Ob jubileju želimo svojim takoimenovanim staršem (Muzejskemu društvu Škofja Loka) še mnogo uspešnih in plodnih let.

Franc Podnar